

DEBRECZENI UJSÁG

SZERKESZTŐSÉG-KIADÓHIVATAL
FERENCZ JÓZSEF-ÚT 56. SZÁM.
TEL.: 21-90, ÉJJEL 10-TÓL 23-48

HAJDUFÖLD

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
EGÉSZ ÉVRE 30 PENGÓ, FÉL
ÉVRE 15 PENGÓ, HAVONTA 2.50 P

(TRIANON 20.) 1939 SZEPTEMBER 20. SZERDA.

KER. POLITIKAI NAPILAP

XLIII. ÉVFOLYAM, 24. SZÁM.

Hitler: Németország nem fog kapitulálni

A német birodalmi vezér hangoztatta beszédében, hogy Lengyelországot beugrasztották ebbe a háborúba -- Ismét megkezdődött a harc Varsó elfoglalásáért -- Lemberghez közelednek a szovjet csapatok -- Már csak napokon mulik a lengyel hadsereg teljes megsemmisülése -- Egyelőre Romániában tartózkodik a lengyel kormány

Ujabb jelentések a keleti és nyugati frontokról

Zoppot, szeptember 19. (Német Távirati Iroda.) Hitler vezér kedden délben danzigi területre érkezett. Renneberg határellenőrző állomáson Forster kerületi vezető 13.30 órakor jelentkezett a vezérnél. Hitler megindult szavakban mondott köszönetet a kerületi vezetőnek Danzig német város hűségéért, állandó harca készségéért és bátor kitartásáért.

Danzig lakossága Rennebergtól kezdve sorfalat állott Danzigig. Az Oliva és Zoppot felé vezető utakat horogkeresztes lobogók szegélyezték. Minden házat feldíszítettek virágokkal, koszorúkkal s a nagy német birodalom zászlóival.

Danzig felszabadult lakossága ujjongással és lelkesedéssel üdvözölte vezérét.

A levegő visszhangzott a „Heil”-kiáltásoktól, miközben állandóan zúgtak a harangok. Virágokkal szórta végig az utat, amelyeken Hitler végigment, diadalkapukat állítottak fel és különféle felirású zászlókat

szécsináltak ki az út felett.

Hitler zoppoti szállása előtt, a piac téren át kifeszített szalagon a következő felírás volt olvasható: Szabadok vagyunk, éljen a Vezér!

Hitler szállása előtt felsorakozott az SS-század, Heitz tüzérségi tábornok. Danzig—Nyugat-Poroszország katonai főparancsnoka és Wimmer légi altábornagy jelentést tett a kancellárnak, azután Hitler a danzigi induló és a nemzeti himnuszok hangjai mellett ellépett az SS díszszázad előtt. Ismét felhangzott a lakosság ujjongása, amikor Hitler szállására ment. (MTI)

Danzig, szeptember 19. A széles Langer Markt-téren beláthatatlan embertömeg sorakozott fel horogkeresztes zászlók és jelszavas táblák alatt. Amikor Hitler megjelent, színni nem akaró éljenzéssel üdvözölték. Mindenütt hallatszott a kiáltás: Köszönet Vezérünknek!

Forster körzetvezető beszélt elsőnek és hűségfogadalmat tett a Vezérnek.

reteket nyomorultul megszegették. Nem akarok most a világ igazságtalanságáról beszélni, mert a népek életében talán nem is a legrosszabb az igazságtalanság, hanem a dőretség, ostobaság, amellyel akkor olyan békét kényszerítettek a világra, amely egyszerűen napirendre tért minden történelmi, gazdasági, népi és politikai adottság felett. Olyan rendelkezéseket hajtottak végre ak-

kor, amelyeknek láttára egyenesen kételkedni kell abban, hogy eszükön voltak-e akkor azok a férfiak, aki ezt elkövette. Ezek az emberek, akik semmit sem tudtak az élettér történelmi fejlődéséről, akiknek semmi gazdasági érzékük sem volt, garázdálkodtak akkor Európában, szétéptek államokat, szétvágtak tájakat, elnyomtak népeket és elpusztítottak kultúrákat.

Németország áldozata

— Danzig ennek az akkori örölségnek lett az áldozata s a lengyel állam ennek az oktalanságnak a terméke.

A világ nem igen tudja, hogy mit kellett Németországnak ezért a lengyel államért áldoznia.

Csak egyet kell itt kijelentem, hogy mindazok a területek, amelyeket akkor Lengyelország bekebelezett, kizárólag német nemzeti erő, német szorgalom, német alkotó tevékenység javára írható, kizárólag a német népek köszönhetik kulturális jelentőségüket.

— Lengyelország maga nemzeti-ségi állam volt.

Azt alkották meg benne, amit bűnül róttak fel a régi osztrák államnak.

Emellett Lengyelországban sohasem volt demokrácia, egészen vékony tüdőveszes felsőosztály uralkodott, nemcsak az idegen nemzetségeken, hanem saját népén is. Az erőszak állama volt, amelyet a gumibot, rendőrség és végső fokon katonaság kormányzott.

— A németek sorsa ebben az államban szörnyű volt. Mindamellet megkísérletem, hogy úgy mint min-

denűtt, itt is olyan szabályozást találjak, amely talán méltányos kiegyezéshez vezetett volna.

Sikerült nekem Pilsudski tábornaggal olyan megegyezésre jutnom, amelynek egyenetlen kellett az utat a két nemzet békés megértéséhez.

Míg a tábornagy élt, úgy látszott, mintha ez a kísérlet hozzájárult volna a helyzet enyhüléséhez.

— Halála után azonban nyomlan megkezdődött a fokozott harc a németek ellen. Különösen két állapot volt teljesen elviselhetetlen: 1. egy várost, amelynek német jellegét senki sem vitathatja, nemcsak abban akadályozták meg, hogy keresse a birodalomba visszavezető utat, hanem fokról fokra tervszerűen igyekeztek ezernyi kerülő úton ellengyelíteni; 2. egy tartományt, amelyet a német birodalomtól különválasztottak, nem volt közvetlen útja, hanem az ezzel a tartománnyal való forgalom ennek a lengyel államnak a jóakarától, vagyis minden képzelhető zaklatástól függött.

A világnak egyetlen hatalma sem tűrte volna el ezt az állapotot olyan hosszú ideig, mint Németország.

Amivel a lengyeleket biztatták

— Ennek a problémának az elfogadható megoldására is kísérlet tettem: szóbeli javaslatokat terjesztettem elő azoknak, akik akkor Lengyelországban hatalmon voltak. Ezek a javaslatok nagyon is mérsékeltnek voltak. Válaszul Lengyelország parancsot adott az első mozgósításra. Ezzel egyidejűen vad terror kapott lábra. Ekkor már azon törtek a fejüket Lengyelországban,

hogy hadseregeinket Berlin előtt, vagy mögött semmisítik meg. Először lengyel tábornagy, aki most csúfult cserbenhagyta hadseregét, kijelentette, hogy Németországot és a német seregeket szétapítja s megkezdődött német néplátsáink martíromsága. Azzal biztatták a lengyeleket, hogy ha a maguk ellentállása nem lesz elég, mindig biztosak lehetnek a többiek támogatása felől. Kezükbe

Hitler kancellár beszéde

Utána Hitler Adolf állt fel szólfára s többek között ezeket mondotta:

— Ma először lépek erre a földre, amelyet a német telepesek félévezreddel ezélt vettek birtokukta, mint amikor az első fehér emberek az amerikai Newyork államban letelepedtek. Félévezreddel hosszabb idő óta német volt ez a föld, német maradt és német marad. Az a sors, amely ennek a városnak és ennek a szép országnak jutott, egész Németország sorsa volt.

— Amikor végetért a véres küzdelem, amelyben Németország minden háborús cél nélkül vett részt, az emberiség számára olyan békének kellett volna következnie, amely a jog újjáéledésére és ezzel minden nyomorúság végleges kiküszöbölésére vezetett volna.

Ezt a békét azután Versaillesben nem szabad tárgyalásra terjesztették népünk elé, hanem parancsolólag ránkényszerítették.

Ezzel a békével egyetlen egy kérdést sem oldottak meg, ellenben új problémák egész sorát idézték fel.

Csak idő kérdése volt, mikor fog hozzá a német nemzet képvisellete ahhoz, hogy az új problémákat a maga részéről megoldja.

„82 millió német élni akar és élni fog”

— A leglényegesebb kérdést akkor egyáltalán figyelmen kívül hagyták, azt a tényt, hogy a tények mégiscsak fennállanak és akár tesszik ez a tény ennek vagy annak a brit háborús uszítónak, ebben az életterben itt 82 millió német egyesül. Ez a 82 millió német élni akar és élni fog, még ha nem is tetszik ezeknek az uszítóknak.

Németországot a versaillesi békével a legsúlyosabb jogtalanság érte.

Ha ma egy másik nép államférfia azt hiszi, hogy kijelentheti, hogy nincs bizalma a német államférfiak és a német nép szavában, akkor csak nekünk, németeknek van jogunk azt mondani, hogy semmit sem bízunk olyanok ígéretében, akik akkor a legünnepélyesebb ígé-

adták a döntést, hogy háborút kezdjenek. Ezeknek az embereknek Lengyelország is csak eszköz volt céljuk elérésére. Ma egészen nyugodtan kijelentik, hogy nem is Lengyelországról van szó, hanem a német rendszerről.

— A német népet lassanként abba

„A lengyelek nem jöttek el“

— Egy bizonyos időben maga Anglia is megkísérelte, hogy közöttünk és Lengyelország között közvetlen megbeszélést hozzon létre. Én kész voltam erre, a lengyelek azonban nem jöttek el. Több hónapos várakozás és mindig újabb aján-

„Lengyelországot mások uszították a háborúba“

— A baráti Olaszország, a Duce közbelépett és közvetítő javaslatot tett. Franciaország ezzel egyetértett és én is kijelentettem, hogy hozzájárulok, Anglia azonban ezt a javaslatot is elutasította s azt hitte, hogy ehelyett elküldhet a német népeknek egy kétórás ultimátumot, egy lehetetlen követeléssel. Csak-hogy az angolok most csalódtak valamiben: összetévesztették a mai német kormányzatot azzal az 1918-as novemberi kormányzattal, amelyetők tartottak ki és a mai német nemzetet az akkori elkápráztatott német néppel. A mai Németországnak már nem lehet ultimátumot szabni. A német birodalom nem hajlandó megengedni, hogy ilyen hangon beszéljenek vele.

— Tudom, hogyha Lengyelország a háborút választotta, ezt azért tette, mert mások beleuszították ebbe a háborúba, azok, akik azt hiszik, hogy ezzel a háborúval talán a legnagyobb világpolitikai és pénzügyi üzletüket csinálhatják meg. De nem a legnagyobb üzletük, hanem a legnagyobb csalódásuk lesz belőle.

Hitler a vitéz lengyel katonákról

— Ebben a pillanatban végtelen oszlopokban menetel tegnap délután óta a megvert lengyel hadsereg a Kutno körüli területéről. Ma délelőtt már 70.000 volt a foglyok száma. A

Védekezés a hadviselés alattomos módja ellen

— Fel kellett vetni a kérdést, hogy ilyen körülmények között szabunk-e magunknak korlátokat? Nem tudok róla, hogy a „demokrata államférfiak“ közül valaki is érdekesnek tartotta volna ezek ellen a barbárságok ellen tiltakozni. A hadviselésnek ilyen alattomos módja mellett is a mi hadseregeink világmódszeresen végeztek ezzel az ellen-séggel. Olyan állapotot teremtettünk Lengyelországban, amely talán módot ad arra, hogy ennek a népek képviselőivel okosan és

Sem az orosz, sem a német rezsim egyetlenegy embert sem akar a nyugati demokráciák érdekeiért feláldozni

— Itt mindjárt kifejezésre kell juttatnom: Oroszország az marad, ami volt. Németország az marad, ami volt. Egy dologgal tisztában van mindkét kormány: sem az orosz, sem a német rezsim egyetlenegy embert sem akar a nyugati demokráciák érdekeiért feláldozni. Az a szándékunk, hogy ezentúl magunk képviseljük érdekeinket és úgy találjuk, hogy akkor képviseljük azokat a leghevesebben, ha a két legnagyobb nép és állam egymással megegyezik. Ez annál könnyebb, mert csak hazugság az az angol állítás, amely Németország hátráltatás célkitűzéséről szól. Örömmel szolgál, hogy most a gyakorlatban meg-

a védelmi helyzetbe hoztuk, amelyet szükségesnek tartottam, hogy egy szép napon meg ne lepjenek. Azt hiszem, hogy augusztus utolsó napjaiban még létrejöhetett volna a megegyezés, persze az angol garancia és ezeknek a háborús napoknak az igazsága nélkül.

latok után végre elhatároztam, hogy azon a nyelven szólok, amilyen nyelven a lengyelek azt hitték, hogy beszélhetnek velünk. Még ebben a pillanatban is meg lehetett volna menteni a békét.

lengyel hadseregnek ettől a vonaltól nyugatra álló részei néhány napon belül megadják magukat, lerakják a fegyvert, vagy szétverik őket. A német véderő csak a kellő szemléltető oktatást adta a lengyel államférfiaknak. Rydz Smigly tábornagy az irányban tévedett: nem Berlinben, hanem Csernovicban ért földet és vele együtt egész kormánya és azok a csábítók, akik a lengyel népet belekergettek ebbe az örületbe. A német katonák szárazföldön, tengeren és levegőben a legnagyobb mértékben teljesítették kötelességüket.

— A lengyel katona sok helyen vitézül harcolt. Az alantas vezetés kétségbeesett erőfeszítéseket tett. A középső vezetés nem volt elég intelligens, a legfelsőbb vezetés pedig a kritikán aluli volt. E pillanatban a németek fogságában kerek számban 300 ezer lengyel katona van, több mint 2.000 tiszt és sok tábornok. Meg kell azonban említenem, hogy sok lengyel alakulat mögött a mi részünkről is elismert vitézsége mellett a legcsodálatosabb cselekedetek állanak, amilyenek a legutóbbi évtizedekben talán sehol sem fordultak elő. Ezer és ezer német néptársunkat lekaszabolták, asszonyokat, leányokat és gyerekeket állatias módon lemészároltak, sok német katonát és tisztet, akik sebesültek estek ez ellenség kezébe, megölték, szemüket kiszúrták, kegyetlenül megcsönkítették.

nyugodtan beszélhessünk.

— Angliában és Franciaországban valami rettenetes gonoszítottat látnak Németország és Oroszország összefogásában, sőt egy angol azt írta, hogy ez perfidia. Az angoloknak azután ezt igazán tudniuk kell. Azt hiszem, Anglia abban látja a perfidiát, hogy a demokratikus Anglia és a bolsevista Oroszország összefogásának kísérlete meghiusult, ellenben a nemzeti szocialista Németország kísérlete a bolsevista Oroszországgal sikerült.

cáfolhatom az angol államférfiaknak ezt a hazugságát. Az angol államférfiak, akik egyre azt hajtogatják, hogy Németország Európán egészen az Urálig akar uralkodni, most boldogok lesznek, ha megismerik a német politikai szándékok határát. Azt hiszem, hogy ezzel ismét megfosztottuk őket egy háborús októl. Ők ugyanis azt állítják, hogy épen azért kell harcolni a mostani német uralmi rendszer ellen, mert ennek a rendszernek korlátatlan háborús céljai vannak. Nos uraim, odaát a nagybritanniai világbirodalomban Németország céljai igen korlátozottak, ezek felől tanácskoztunk az oroszokkal. Németország és Szovjet-

ország megegyezése megszüntette azt a féltékenységet is, amely az angol államférfiakat nem hagyja aludni a mai német rendszer világhódító vágyakozásai miatt. Most megnyugodhatnak, ha megadják, hogy nem igaz, hogy Német-

ország meg akarja, vagy meg akarta hódítani Ukrajnát. Nagyon eláratoltak érdekeink. Persze ezeket az érdekeket minden veszéllyel és mindenkivel szemben megvédjük.

Nem engedünk magunkkal tréfálni!

— Hogy e tekintetben nem engedünk magunkkal tréfálni, azt a legutóbbi rövid nyolc nap eléggé beigazolta. Németország és Oroszország Európa tűzfészkeinek helyén olyan helyzetet fog teremteni, amelyet egykor csak mint a feszültség enyhülését fognak értékelhetni.

— Ha a Nyugat kijelenti, hogy ennek semmiesetre sem szabad megtörténnie és ha mindenekelőtt Angliában kijelentik, hogy ha szükséges 3, vagy esetleg 5, vagy 8 éves háborúban akarnak ez ellen állást foglalni, akkor erre válaszul a következő: Németország súlyos lemondásokkal Nyugaton és Délen, végleges határokat fogadott el. Nekem sem Anglia, sem Franciaország ellen semmiféle hadicélm nincs. A német nemzetnek szintén nincs. Amióta hatalomra jutottam, azon fára-

doztam, hogy éppen a volt világháborús ellenfelekkel fokozatosan szorosabb bizalmi viszonyt hozzak létre. Azon fáradoztam, hogy kiküszöböljek minden feszültséget, mely egykor fennállott Olaszország és Németország között és megegyezéssel állapíthatom meg, hogy ez, hála a Mussolinihez való szoros személyes bizalmi viszonynak, teljesen sikerült is. Arra törekedtem, hogy ugyanezt teremtem meg Franciaországgal is. Nyomban a Saar-terület elintézése után ünnepélyesen lemondtam minden határrelvióról a Nyugaton. Az egész német propagandát ennek a felfogásnak a szolgálatába állítottam és mindent kiirtottam, ami Párisban kételkedésre, vagy aggodalomra adhatott volna okot.

A kesztyűt felvettük

— Angliának tett ajánlataim ismereteseek. Céлом csak az volt, hogy őszinte barátságra juthassak a brit néppel. Ha mindezt visszautasították és ha Anglia ma azt hiszi, hogy Németország ellen háborút kell folytatnia, erre a következőket szeretném válaszolni: Lengyelország a versaillesi szerződésben megadott alakjában sohasem támad fel többé, erről kezeskedik nemcsak Németország, hanem Oroszország is. Büszke vagyok arra, hogy támadnak engem. Ha azonban azt hiszik, hogy ezzel eltávolíthatják tőlem a német népet, akkor ezt a népet vagy olyan jellemtelenné, vagy olyan ostobának tartják, mint amilyenek ők maguk. Az urak legyenek meggyőződve arról, hogy neveltséges propagandájukkal a német népet nem fogják többé szétbomlasztani. Ezeknek a kontár propagandistáknak hosszú ideig tanulniuk kellene nálunk. Ha népek szétfűzörednek, ez nem a német nép lesz, amely a jogáért harcol, amely nem akar háborút, s amelyet megtámadtak, ha-

nem sokkal inkább azok a népek, amelyek lassanként meg fogják érteni, milyen kevés háborús okuk volt félrevezetőiknek és hogy egyedüli háborús ok egy egészen kiábrándító nyereségeiben és politikai érdekeiben rejlik.

— Ha azt mondják, hogy ez a háború három esztendőig fog tartani, akkor csak részvételem fejezhetem ki a francia katonának, aki, hogy miért harcol, nem tudja. A német nép ebből a harcból nem megverve kerül majd ki, hanem szilárdabban. Ha valami szétforgácsolódik, akkor azok az államok lesznek azok, amelyeket plutodemokráciának mondanak, ezek az úgynevezett világimpériumok, amelyek csak elnyomásra és népek feletti uralomra vannak építve. Hogy ezek az urak, akik maguk egy óráig sem voltak tűzben, meddig tudják a népeket ebben a harcban tartani, majd meglátjuk. Egy dolog nem lehet kétséges: a kesztyűt felvettük és úgy fogunk harcolni, ahogy az ellenfél harcol.

Anglia megkezdte a harcot az asszonyok és gyermekek ellen

— Anglia — megtévesztéssel és képmutatással — már megkezdte a harcot az asszonyok és gyermekek ellen. Olyan fegyverük van, amelyről azt hiszik, hogy annak birtokában megtámadhatatlanok, nevezetesen a tengeri hatalom. Azonban nagyon könnyen eljöhét a pillanat, amikor olyan fegyvert alkalmazunk, amelyben bennük nem lehet megtámadni. Remélhetőleg nem kezdenek majd akkor egyszerre visszaemlékezni az emberiségre. Mi németek ezt éppenséggel nem szeretnők. Ez nem kedvünkre való. Ebben a hádjáratban is parancsot adtam, hogy amennyire csak lehet, kíméljék a városokat. E téren Anglián áll az is, hogy a blokád a nemzetközi jognak megfelelő formában, vagy pedig a nemzetközi joggal ellentétes alakban folyék-e. Mi teljesen alkalmazkodni fogunk ahhoz. Egy dologban azonban nem lehet kétségünk: az angol cél szerint most már nem harc egy kormányzat ellen, hanem harc a német nép ellen, a német asszony és a német gyermek ellen. A visszahatás minálunk ennek megfelelő lesz. Egy dolog pedig mindig szilárdan fog állni: ez a Németország nem hódol be!

— Valamennyien tudjuk, milyen borzalmas a háború. El vagyunk tőkélve azonban arra, hogy végigküzdjük a hőies befejezésig. Jöj-

jön aminek jönnie kell, a mi egyetlen óhajunk csak az, hogy a Mindenható, aki most megáldotta fegyvereinket, világosítsa meg a többi népet, ajándékozza meg őket belátással, hogy felismerjék, milyen céltalan önmagában véve a népeknek a viaskodása. Bárcsak fontolóra vennék a béke áldásait, amelyeket feláldoznak csak azért, mert a háborús uszítók háborúba akarják keverni a népeket.

Hitler végül a danzigiakhoz for-

VIGSZINHAZ

A legizgalmasabb amerikai repülőfilm:

Repülő asszonyok

Főszereplők:

ALICE FAYE,

Constance Bennett

Haláltmegmegvető bravúrok!
Vakmerő légi mutatványok!

BEMUTATÓ MA!

dult s ezeket mondotta:

— Danzig német volt, német marad és mostantól kezdve német lesz, amíg csak német nép és német birodalom lesz, amelyért készek va-

gyunk utolsó lehelletünkig is síkra szállni. Ez a Németország, az összes német törzsek német népközösségének országa, a nagy német birodalom, éljen! (MTI)

A német haderő újabb előnyomulása

Berlin, szeptember 19. (Német Távirati Iroda.) A véderőfőparancsnokság közli:

A lengyel hadsereg szétszórta vagy körülzárt maradványainak felbomlása és megadása gyorsan folytatódik, a Buzura melletti csata véget ért. Eddig 50.000 foglyot és igen nagy mennyiségű zsákmányt ejlettünk. A végleges eredményt még megközelítőleg sem lehet megállapítani.

Lembergől északnyugatra kisebb ellenséges alakulat megsemmisítése során 10.000 foglyot ejlettünk. Lemberget megadásra szólítottuk fel.

Varsó előtt újra megkezdődött a harci tevékenység, miután a lengyel

hadikövet nem jelent meg. A lengyelek a több mint egymillió polgári lakosságra való tekintet nélkül tovább védik a várost.

A légierő hétfőn már csak egyes támadó repülőket végzett. Egyéb-ként a keleti arcvonalon már nem volt szükség beavatkozásra.

A nyugati arcvonalon Saarbrücken környékén egyes helyeken a tűzérési és felderítő csapatok gyenge tevékenységet fejtettek ki. Légi harcok nem voltak.

Az angol tengerészeti hivatal közlését a Courageous repülőgépnyahajó elsüllyesztéséről a támadó német tengeralattjáró megerősítette.

(MTI)

A szovjetország jelentés

Moszkva, szeptember 19. A szovjet hadsereg vezérkara szeptember 18-án a következő hadijelentést adta ki:

A szovjet csapatok visszaverték a lengyel hadsereget és a nyugati Fehér-Oroszország északi részén este elfoglalták Svencianyt, Lidát, Nowogrodekot, Orliát a Nyemen mel-

lett, Slonimot, Wolkowskot és Jaglewicsit a Minsk és Brest-Litovszk közötti vasútvonal mentén.

Kele-Ukrajna déli részén a szovjet csapatok elfoglalták Sarnyt, Luckot, Stanislavot, Halicsot, Krasnet és Buczachot. A szovjet hadsereg előérsei Lemberghez és Vilnához közelednek. (MTI)

Francia harctéri jelentés

Páris, szeptember 19. (Havas.) A francia csapatok előnyomulása után a nyugati arcvonalon 48 óra óta uralkodó esendél az elmúlt éjszaka német támadás zavarta meg, amely a hadijelentésekben gyakran említett Saar folyótól keletre elterülő vidéken történt. A német támadást a meghódított állásokban megerősített francia csapatok visszavetették. Hivatalos francia körökben nem tulajdonítottak kedden délelőtt nagy fontosságot ennek a német ellenakciónak. (MTI)

Páris, szeptember 19. Havas: A francia hajóhad egységei a tengeren aktív módon együttműködnek az angol hajóhadal a tengeralattjárók elleni harc-

ban. A francia hadihajók, amelyek már eddig is sikeresen működtek, hétfőn megtámadtak egy ellenséges tengeralattjárót, amelyet valószínűleg elsüllyesztettek. Erre abból következett, hogy azon a helyen, ahol a tengeralattjáró megtámadták, rövid idő múlva nagy felületen olajfolt látszott a tengeren. Az eddigi harcok során 4, vagy 5 tengeralattjárót süllyesztettek el. (MTI)

London, szeptember 19. Jól értesült körökben hangsúlyozzák, hogy Anglia nem üzen hadat a Szovjetunióknak, hanem csupán erőfeszítést jelent be a szovjetország csapatok lengyelországi bevonulása miatt. (MTI)

Hogyan bukott meg a lengyel haditerv

Róma, szeptember 19. A Stefani-Iroda diplomáciai tudósítója a következő részleteket közli a Lengyelországban működő német haderő létszámáról és felfejlődéséről:

Szeptember elején öt német hadsereg állott a lengyel határokon a következő elhelyezésben: a keletporoszországi hadsereg nyolc hadosztálllyal, a pomerániai hadsereg öt hadosztálllyal, a poseni hadsereg tizenhárom hadosztálllyal, a sziléziai hadsereg tíz hadosztálllyal és a felsziléziai hadsereg nyolc hadosztálllyal, összesen tehát negyvennégy hadosztály, amelyekből tíz pánceles osztagokból állott.

Ebből az elhelyezkedésből az tűnt ki, hogy a legjelentékenyebb német erők Posennel szemben sorakoztak fel Varsó irányában. Kétségtelenül az a körülmény indította a lengyel parancsnokságot arra az elhatározásra, hogy a fővárost nyugatról fenyegető veszedelem elhárítására a Posen—Thorn—Lodz—Varsó négy-

szögben csoportosítsa a legerősebb hadosztályokat, amelyek később, a német hadműveletek fordulata következtében, két gyűrűbe szorultak be Kutno és Varsó körül. A német vezérkarnak nem volt szándékában támadást indítani a poseni arcvonalról, amely kizárólag védelmi jellegű volt.

A németek ezen az arcvonalon csupán erős gátat akartak biztosítani a Berlin felé vezető utat fenyegető minden eshetőséggel szemben és a szárnyakon kezdték meg a nagyarányú előnyomulást, amelyet a folyosó elfoglalásának hadműveletein kívül elsősorban északról a keletporoszországi és délről a felsziléziai hadsereg végzett Varsó irányában. A poseni arcvonalon felállított tizenhárom hadosztály eleinte majdnem teljesen tétlenül maradt, mialatt a két szárny tizenhat hadosztálya nagy gyorsasággal hajtottá végre a bekerítést. (MTI)

Lengyel menekültek Kárpátalján

Volóc, szeptember 19. Az első lengyel menekültek a hétfő reggeli órákban érkeztek meg a volóci pályaudvarra. Reggel 9 órakor futott be az első vonat, amelyet félóra múlva követett egy másik szerelvény is. Az első két vonat főként teherkocsikból állott és csak egy-két személykocsi volt hozzákapcsolva. Az első tehervonat néhány vagon benzint és olajat is hozott magával, az utasok főként asszonyok és gyermekek voltak, a két vonaton összesen mintegy nyolevanan.

A két vonatot rövid tartózkodás után továbbították Munkács felé. Délután 3 órakor befutott Volócra a harmadik menekült-vonat is, mely szintén javarészt teherkocsikból állott. A harmadik vonattal körülbelül száz menekült érkezett magyar területre, közöttük néhány lengyel katonatiszt is, akiket megérkezésük után leszereltek.

A menekülteket a magyar hatóságok ellátták élelemmel és szükség esetén első segéllyel. A menekültek

elbeszélése szerint Drohovic környékén igen nagy a zűrzavar és a fejletlenség. A városból igen sokan elmenekültek, a lengyel határvámhivatalt egész tisztikara és a határhoz közel fekvő vasúti állomások személyzete is a menekültek között van.

Magukkal hozták gyermekeiket és hozzátartozóikat is, de csak kevés csomagot tudtak elhozni, mert nem volt rá idejük. A menekültek szerint Strij környékén heves harcok folytak, a németek oldalba támadták a várost és igyekeztek azt körülkeríteni.

A vonaton érkezett menekülteken kívül több lengyel gépkocsi is érkezett Volócra, amelyeknek utasai között magyar területre érkezett Stefanicki, Strij város sztaroszlája is.

Toronya határállomásra a délutáni órákig hét személygépkocsi érkezett lengyel területről 12 menekülttel, akik között több lengyel közigazgatási tisztviselő van. Az esti órákra még több gépkocsi érkezését várják a határállomáson. (MTI)

A menekültek romániai elhelyezése

Bukarest, szeptember 19. (Orient Radio.) A Romániába menekült lengyel polgári lakosság száma 4500 főre emelkedett. Ezeknek túlnyomó része a fővárosi osztag tagjai közül kerül ki. A menekültek között 400 gyermek is van.

Az elmúlt éjjel Romániába érkezett Moszicki lengyel köztársasági elnök, Rydz-Smigly tábornagy és az egész lengyel kormány, élén Skladkowski miniszterelnökkel és Beck külügyminiszterrel. Lengyelország vezetőit a román határon fogadták és azonnal el is szállásolták őket. Moszicki elnök és Rydz-Smigly tábornagy Csernovichban a metropolita palotájában kapott ideiglenesen szállást. Tegnap este már tovább is utaztak a román kormány által kijelölt tartózkodási helyükre. A köztársasági elnök Bicadra, Rydz-Smigly tábornagy Krajovába, a kormány valamennyi tagja, beleértve a miniszterelnököt és a külügyminisztert is, Slanikra utazott.

A szovjetcsapatok megjelenése

még növelte a vakrémületet a lengyel polgári lakosság körében, úgy-hogy tömegesen kezdtek menekülni a román határ felé. Hosszú sorban érkeztek lepezett gépkocsik, amelyeknek tetejét ágakkal fedték be, hogy a repülő ne vehessék észre. Teljes katonai alakulatok is jöttek át a határon. Hozzávetőleges számítás szerint mintegy tízezer tiszt és katona lépett román területre. Azonnal lefegyverezték és in'ernálták őket. Körülbelül száz repülő géppél együtt érkezett át, sokan megsébesülve.

Igen sok gép majdnem teljesen használhatatlan állapotban van. A menekültek közül, főleg a polgári egyének, sokan el fogják hagyni az országot, máshol keresve menedéket.

Zaleszczyki községet hétfőn délelőtt egy repülőgép bombázta. Hova tartozását nem lehetett megállapítani. Két bomba a román területen lévő Crisciatie községre esett és öt román megölt. (MTI)

Kirobbannak a török-angol ellentétek

Ami a nemzetközi diplomáciai frontját illeti, nagyfontosságúnak tartják a török külügyminiszter moszkvai útját. Mint ismeretes, a török külügyminiszter ma indul Ankarából Odesszába hajón, majd innen repülőgépen folytatja útját az orosz főváros felé, ahová szerdán délután érkezik meg.

Igy már szerdán megkezdődnek az első tanácskozások Molotov és Törökország külügyminisztere között. Rómában biztosra veszik, hogy a moszkvai megbeszélések alkalmával egészen új szempontok alapján fogják rendezni Oroszország és Törökország külpolitikai irányelveit. Szovjetország és Törökország ki fogják mondani, hogy a Fekete-tenger orosz-török tenger és hogy a Dardanellák Oroszország és Törökország kizárólagos birtoka.

Ez a török-orosz nyilatkozat mindenben ellentmond azoknak az angol próbálkozásoknak, amelyek a Dardanellákat angol érdekszférának akarják feltüntetni. Nyilván-

való tehát — írja a Messagero —, hogy azok az ellentétek, amelyek az elmúlt napokban mutatkoztak a török-angol tárgyalásokon, most nyíltan is ki fognak robbanni és Törökország a nagy nyilvánosság előtt is meg fogja tagadni Angliát.

A Popolo di Roma szerint már lehetetlen, hogy Törökország kitarisson Anglia és Franciaország mellett. A török-angol-francia tárgyalások különben sem vezettek pozitív eredményhez. Anglia ugyanis nem volt hajlandó eleget tenni Törökország anyagi követeléseinek, Törökország pedig ezen anyagi követelések teljesítése nélkül nem tudja elképzelni az együttműködést a demokráta hatalmakkal.

Vilno elesett

Kaunas, szeptember 19. (Havas.) Vilno városát az orosz csapatok végleg elfoglalták. A városban az ellentállás megszűnt, a lakosság nyugodt. (MTI)

HUNGÁRIA
filmszínház

MA ELŐSZÖR

A RAGYOGÓAN SZINES
előkelő társadalmi miliőben
játszó **vígjáték**: a

Főszerepben: **MERLE OBERON**

Válóperes leány

Előadások: délután 5, 7, 9 órakor!

Győry György debreceni főügyészi kinevezése

Budapest, szeptember 19. (Magyar Távirati Iroda.) A Kormányzó az igazságügyminiszter előterjesztésére Győry György a kir. ítélőbírák és kir. ügyészek részére megállapított 3. fizetési csoport jellegével felruházott miskolci kir. ügyészségi elnököt debreceni kir. főügyésszé, dr. Szarukán István debreceni kir. tör-

vényszéki bírót a hajdúnánási járásbírószék elnökévé, dr. Szabó Mihály szegedi kir. törvényszéki titkárát a debreceni kir. ügyészséghez ügyészsé, dr. Pócsi János debreceni kir. törvényszéki titkárát a berettyóújfalui járásbírószékhez járásbíróvá kinevezte.

Zsidó államot létesítenek Lengyelország galíciai részéből

Belgrád, szeptember 19. A Vreme bukaresti jelentése szerint a román fővárosban úgy tudják, hogy a német kormány a megalakítandó új lengyel kormánnyal meg akar egyezni, hogy a lengyel állam keretében Galiciában autonóm zsidó államot létesítenek, ahol a zsidóságnak adminisztratív önállósága

lenne.

Erre az autonóm területre telepítenék le a németországi, a cseh-morva-protectorátusi és az ausztriai zsidókat, miután befogadásuk elé minden más állam korlátokat állít.

Ezzel a megoldással a birodalom egyik fontos belsőpolitikai kérdése is megoldást nyerne.

Amerika tiltakozása kínai érdekeinek megsértése miatt

Tokió, szeptember 19. Majdnem valamennyi japán újság keddi száma foglalkozik Japán és Amerika viszonyával, amelyet hivatalos japán körök véleménye szerint nem lehet túlságosan bizakodással megítélni.

A sajtó egyhangúlag japánellenesnek jelenti ki Amerika magatartását. Ezt az is bizonyítja, hogy

Amerika az ázsiai új rendet nem akarja elismerni és jogait és érdekeit továbbra is a kilencetalmi egyezmény alapján akarja megvédelmezni. Amerika hatszáz esetben jelentette be tiltakozását Kínában érdekeinek állítólagos megsértése miatt. (MTI)

Harminc angol hajót süllyesztettek el a németek

Berlin, szeptember 19. (MTI) A nyugati hadszíntérrel kapcsolatban Berlinben hangzólatják, hogy a szárazföldön csak kisebb csatározások folynak, viszont a tengeren Németország már az első két héten óriási eredményeket ért el.

Az angol admirálisok kénytelen volt elismerni, hogy alig két hét

alatt több mint harminc hajót küldtek a német búvárhajók a tenger fenekére.

Ezzel kapcsolatban az Angriff idézi Göring nagy beszédéből ezt a mondatot: „Minden hajó, amely nem érkezik meg Angliába, nem hoz nyersanyagokat sem.”

Megjavult a viszony Magyarország és Jugoszlávia között

Belgrád, szeptember 19. A jugoszláv sajtó egyre nagyobb figyelemmel fordul Magyarországra felé. A lapok különböző cikkeiből és kommentárjaiból kiviláglik, hogy Magyarország és Jugoszlávia között az atmoszféra a német-lengyel háború kitörése óta egyre jobban javul.

Jugoszláviának eminens érdeke, hogy, ha már nyugati szomszédja háborúskodik, legalább északi határán uralkodjék a nyugalom és a rend.

Amióta Jugoszlávia látja Magyarország következetes magatartását, a megértés Belgrád és Budapest között egyre jobban fokozódik.

A félhivatalos „Vreme” budapesti keltezéssel a következőket írja többek között:

A magyar politikai körök a legnagyobb hidegvérrel fogadták a legújabb eseményeket és Budapest szemé várákózzalág Bukaresten függ. várják, hogyan viselkedik a közeli napokban Románia. Magyarországon jól tudják, hogy a háborúelölti

pánszlávizmus veszedelme újból felültheti a fejét.

Budapest azonban mindenképpen megőrzi józanágát, ami most egyet jelent a semleges-séggel.

Belgrád figyelme még mindig nem vonódott el a török-orosz meg egyezséről. Mértékadó politikai körök véleménye szerint rövidesen elkészül egy olyan török-orosz paktum, ami kizár minden idegen befolyást a Fekete-tengeren.

Egyes hírforrások szerint Olaszország segítségével megkötik az új balkáni egyezményt Jugoszlávia-Bulgária és Görögország között,

amellyel véglegesen biztosítanak a békét a Balkánon. Ezt a megegyezést külön kereskedelmi szerződés is követné. Ezt elsősorban a bolgárok üdvözlölnék örömmel, miután már húsz éve várnak egy görög-bolgár kereskedelmi egyezmény megkötésére.

Jugoszlávia gazdasági bizottsága Szalonikiba utazott, hogy máris előkészítse az új egyezményt.

Az új földbirtokpolitikai törvényjavaslat főbb pontjai

Az átengedésre kötelezés mértéke a birtok nagysága szerint emelkedik

Budapest, szeptember 19. A képviselőház kedden délelőtt 10 órakor ülést tartott, melyen gróf Teleki Mihály földművelésügyi miniszter benyújtotta a földbirtokpolitikai törvényjavaslatot.

Az ülés előtt a Magyar Elet Pártjának képviselői rövid megbeszélést tartottak az egyik értekezleti teremben, báró Vay László országos pártelnök és a pártvezetőség tagjai: Tórs Tibor ügyvezető alelnök, Bérczay János, Kölesey János alelnökök részvételével.

A képviselőház legközelebbi ülése esztörtökön lesz, amelyre már napirendre tűzik a mezőgazdasági munkások özvegyeinek biztosításáról szóló törvényjavaslatot.

A képviselőház ülését Szinyei-Merse Jenő alelnök nyitotta meg. Az elnöki előterjesztések során jelentette, hogy Boér Agoston katonai szolgálatának tartamára szabadságot kér.

Ezután a Ház tudomására hozta, hogy Mészáros Lajos váci lakos gróf Serényi Lajos képviselő megválasztása ellen írásban kifogást

emelt, minthogy azonban ez a megszabott kellekeket nélkülözi, a Ház elutasította.

Teleki Mihály gróf földművelésügyi miniszter emelkedett ezután szólásra s a következőket mondotta:

— Tisztelt Képviselőház! Van szerencsém a kishaszonbérletek alakításáról, házhelyek szerzésének előmozdításáról, más földbirtokpolitikai rendelkezésekről szóló törvényjavaslatot beérjeszteni s egyben bejelentem, hogy a házszabályok 130-ik §-a alapján a törvényjavaslat plenáris tárgyalására előadoul Máriaissy Mihály, helyettes előadoul Németh Andor képviselőket kértem fel. Kérem a törvényjavaslat kinyomatását, szétosztását és a bizottságokhoz való utasítását. (Taps és éljenzés.)

Az elnök a miniszter bejelentését enunciólta, majd a Ház indomására hozta, hogy Mosonyi Kálmán indítvány formájában törvényjavaslatot terjesztett a Ház elé a rehabilitációról.

A Ház ezután áttért az új ülés-szakkal járó választások folytatására. Az ülés napirendjén több tárgy nem szerepelt.

Mit tartalmaz a javaslat

Budapest, szeptember 19. (Magyar Távirati Iroda.) Vitéz gróf Teleki Mihály földművelésügyi miniszter kedden a Házban benyújtotta a földbirtokpolitikai törvényjavaslatot, vagy amint a javaslat címe hangzik: „A kishaszonbérletek alakításának és házhelyek szerzésének előmozdításáról s más földbirtokpolitikai rendelkezésekről szóló törvényjavaslatot”.

Az új földbirtokpolitikai javaslat az ország területe s lakossága között fennálló arány helyesebb rendelkezésére irányul.

A javaslat legfontosabb intézkedései a következők:

Az új földbirtokpolitikai törvényjavaslat a már meglévő 1936. évi 27. tc. (telepítési törvény) célkitűzéseinek szellemében és a magántulajdon elvének megfelelő szélesebb alapokra helyezi a földbirtokpolitikai tevékenységet. A birtokpolitikai célokat biztosító átengedésre kötelezés jogát a javaslat a kereskedelmi társaságokkal a megfelelő birtok nélküli külföldön lakókkal, viszonyosságot feltételezve a külföldiekkel, az egyházi testületekkel, a hitbizományi birtokosokkal, közültekekkel s általában jogi személyekkel szemben már 300, egyéb tulajdonosokkal szemben pedig 500 kat. holdnál nagyobb mezőgazdasági területű birtokok tekintetében állapítja meg oly módon, hogy az átengedésre kötelezés mértéke a birtok nagysága szerint emelkedik.

Akinek 1500 kat. holdat meghaladó mezőgazdasági művelés alatt álló területű birtoka van, olyan mértékben lehet kishaszonbérre átengedésre kötelezni, hogy a 4000 kat. holdon aluli birtok 500 és 1500 kat. hold közötti részére a kataszteri tiszta jövedelem szerint számított 20 százalékát, az 1500 kat. holdon felüli részének pedig 40 százalékát:

a 4000 kat. holdnál nagyobb, de 10 ezer kat. holdat meg nem haladó birtoknál az előbbi 20 és 40 százalékon felül a birtok 4000 holdon felüli részének 60 százalékát:

a 10.000 kat. holdon felüli birtoknak pedig az előbbi 20, 40 és 60 százalékon felül, a 10.000 kat. holdon felül eső részének 80 százalékát lehet kishaszonbérletek céljára felhasználni.

Amennyiben a tulajdonos mezőgazdasági művelés alatt álló ingatlana az 1500 kat. holdat nem haladja meg, a kereskedelmi társaságokkal (hitelintézetekkel) s általában a jogi személyekkel, ide értve az egyházakat és közülteket is, a külföldiekkel és a megfelelő indok nélkül külföldön lakókkal szemben, valamint a

hitbizományok tekintetében a hitbizományi birtokossal szemben is az ingatlan 30, más tulajdonossal szemben pedig 20 százaléka erejéig lehet kishaszonbérletek céljára átengedésre kötelezést elrendelni, úgy azonban, hogy ezekben az esetekben 300, illetőleg 500 kat. holdat érintetlenül kell hagyni, sőt ha az 500 kat. hold kataszteri tiszta jövedelmének holdankénti állaga 8 arany koronánál kevesebb, olyan területnek kell érintetlenül maradnia, amely területnek kataszteri tiszta jövedelme 4000 arany korona. Ezenfelül gyermekeként még a második és a többi élő gyermek után 200—200 kat. hold is érintetlenül marad.

A különös méltánylat érdemlő indokokra tekintettel az átengedésre kötelezés ismertelett mértéke 50, 60, sőt 70 százalékkal is esökken, ha a tulajdonos a birtokon az átlagon felülül több munkáskezet foglalkoztat, illetve egy-egy kat. hold szántóra legalább 100—120—140 pengőt fizet ki.

A házhelyszerzések előmozdításához fűződő fontos közegészségügyi és szociális szempontokra tekintettel a törvényjavaslat az átengedésre kötelezést azonnali készpénzfizetés ellenében általában minden házhely céljára alkalmas birtok tulajdonosával szemben lehetővé teszi, azzal a megszorítással, hogy ha olyan földműves kötelezletnek ingatlanának házhely céljára való átengedésére, akinek az átengedésre kötelezés után nem maradna 50 kat. hold földje, cseré-ingatlanul kell kárpótolni.

A zsidók mezőgazdasági ingatlanain felül elsősorban a jogi személyek tulajdonában lévő, a kevés munkaerőt foglalkoztató és haszonbérbe adott ingatlanokat, ezek közül is előbb az újabszerzésű ingatlanokat kívánja felhasználni a javaslat s csak utolsó sorban az egyes családokkal már szinte összenőtt ősi birtokokat. Az átengedésre kötelezett tulajdonos átengedett ingatlanáért valóságos és teljes ellenértéket, illetőleg teljes haszonbért kap.

A javaslat a kisemberek érdekelt abban a vonatkozásban is fokozottabb mértékben kívánja szolgálni, hogy megkönnyítse az államnak a nagy haszonbérletek útján hasznosított ingatlanoknak kishaszonbérletek céljára való átengedését.

A javaslat mintegy másfélmillió kat. holdat biztosít földbirtokpolitikai, legnagyobb részben kishaszonbérletek céljára és megadja a módot arra is, hogy az arra érdemes kishaszonbértek a haszonbérletként birt földet tulajdonul is megszerezhessék.

Papp Gyula szentszékitanácsos, dr. Nagy Béla és Polgári Miklós a város törvényhatósági bizottságának új tagjai

A közelmúltban a város törvényhatósági bizottságának több tagja lemondott bizottsági tagságáról. A lemondás által megürült bizottsági tagságokat a soron következő póttagok behívásával töltötték be.

Amint arról beszámoltunk annak idején, Hegyemi Kiss Pál, Jakab Zsigmond és dr. Markovits Elemér mondták le tagságukról. A helyükbe a polgármester a következő póttagokat hívta be a város parla-

mentjébe: Hegyemi Kiss Pál megüresedett helyére dr. Nagy Béla ügyvédet, Jakab Zsigmond helyére Papp Gyula szentszéki tanácsos, görög katolikus plébánost, míg dr. Markovits Elemér helyére Polgári Miklóst. Miután azonban Polgári Miklós már érdekképviselet címén tagja a törvényhatóságnak, választania kell majd a két tagság között. Választása után történik döntés arról a harmadik bizottsági tagságról.

Megkezdődtek a tiszántúli református egyházkerület első lelkészképesítő vizsgálatai

Kedden délelőtt 9 órakor megkezdődtek a tiszántúli református egyházkerület első lelkészképesítő (segédlelkészi) vizsgálatai a Kollégium tanácstermében.

A vizsgálatokra a jelöltek hétfőn jelentkeztek, ugyanakkor elvégezték az írásbeli dolgozataikat is. Az összes jelentkezők száma: 38.

A vizsgáztató bizottság tagjai, dr. Révész Imre püspök elnöke mellett dr. Kállay Kálmán, a lelkész-

képző intézet igazgatója, egyetemi tanár, Harsányi Pál, Porzsolt István és dr. Szász Imre esperesek, Uray Sándor egyházkerületi főjegyző, Kozlovsky Kiss László egyházkerületi tanácsbíró, dr. Erdős Károly, dr. Vargha Zsigmond és dr. Vasady Béla egyetemi tanárok.

A vizsgálatok hétfőn, szeptember 25-én érnek véget. A jövő héten megkezdődnek a második lelkészképesítő (papi) vizsgálatok is.

Gyűjtőfogházba szállították a debreceni rémhírterjesztőket

Legutóbbi számunkban beszámoltunk arról, hogy a debreceni rendőrség hétfőn reggel eljárást indított három debreceni rémhírterjesztő ellen. Mindhármójukat a kora reggeli órákban előállították a rendőrségen, ahol jegyzőkönyvbe foglalták azokat a kijelentéseket, amelyeknek alapján a három vádlottat azonnal őrizetbe is vették. A hétfői napot a rémhírterjesztők a debreceni rendőrség őrzetében töltötték, majd este a budapesti vo-

nattal a fővárosba szállították, ahol egyelőre gyűjtőfogházban helyezik el őket.

A rendőrség illetékes osztálya mind- ezideig nem tett hivatalos nyilatkozatot a sajtó számára. Ellenőrizhetetlen hírek szerint az egyik vádlott hozzátartozói nagyobb összegű kauciót ajánlottak fel a vádlott szabadonbocsátásáért, azonban a hatóságok a kaució felajánlása ellenére sem bocsátották szabadon a vádlottat.

Választások, nyugalombavonulások, pópresbiterek behívása a presbitérium pénteki ülésén

Pénteken, szeptember 22-én, délután 4 órakor tartja meg ülését a debreceni református egyház presbitériuma. A presbitéri gyűlésen több megürült presbitéri tisztséget töltenek be. Zoltay Lajos dr. megüresedett helyére dr. Juhász Géza tanárt hívják be, míg ugyanakkor tesznek esküt a múlt ülésen behívott Polgári István és Nagy Imre presbiterek. A nyugalombavonult Jenei Mihály tanító és Nagy András kántor helyére, mint testületi megbízottakat Gida András tanítót és Szabó Lajos kántort hívják be.

A választások között tanítóválasztás és kántorválasztás szerepel. A tanítóválasztás során az iskolaszék által minden állásra három-három jelölt közül választják meg az új tanítókat. A jelöltek névsorát már

közöltük. A kántorválasztással kapcsolatban az elmúlt héten a nyolc pályázó már elvégezte a próbaenkést, de a bíráló bizottság véleményét zárt borítékban nyújtotta át a presbitériumnak s azt bizalmasan kezeli. *Miután azonban hivatalos jelölés nincs, az ajánlásokhoz nincs költe a szavazás és mind a nyolc pályázóra lehet szavazni.*

Betölti a presbitérium a Jenei Mihály központi igazgató nyugalombavonulásával megüresedett központi igazgatói tisztséget is. A központi igazgatói állásra egyedüli jelölt Molnár János igazgató, akinek egyhangú megválasztására van kilátás.

A tárgysorozat többi részében időszzerű egyházi ügyeket tárgyal a presbitérium.

Huszonöt kiló búza miatt szúrta le a borbélymestert a pocsaji gazdálkodó

Beszámoltunk arról a halálosvégű verekedésről, amely vasárnap délután játszódott le Pocsaj községben a Szilágyi-féle kocsmában. Deák Ferenc 51 éves gazdálkodó italozás közben összeszólalkozott Fábian Sándor borbélymesterral.

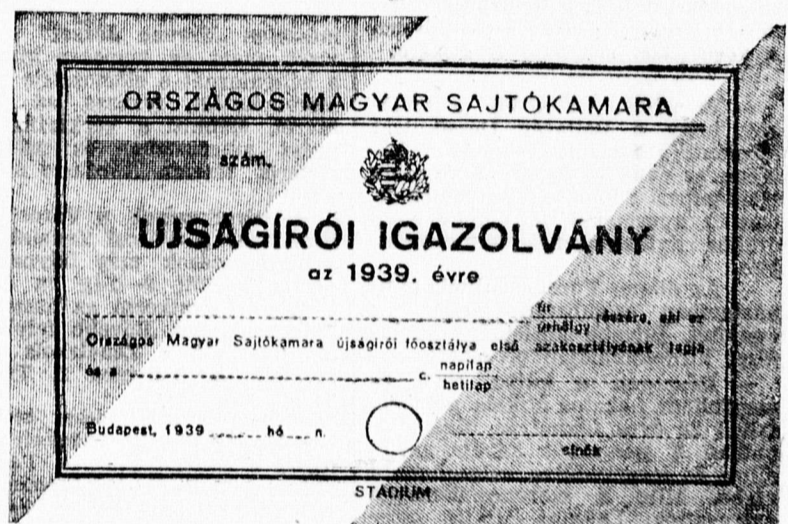
A veszekedés oka az volt, hogy Deák Ferenc nem akarta megadni Fábiannak azt a huszonöt kiló búzát, amit arra alkudtak ki, hogy ennek fejében Fábian egész éven át borolvátni fogja Deákot.

A veszekedés annyira elfajult, hogy a két ember öltre ment és Deák, hogy szabaduljon Fábiantól, kirántotta zsebkését és azzal szívenszúrta a borbélyt, aki nyomban meghalt. A

esendőrök Deák Ferencet azonnal letartóztatták.

A debreceni királyi ügyészség indítványára a vizsgálóbíró elrendelte a holttest felboncolását és egyúttal bevezette a vizsgálatot. A boncolást hétfőn délután fogatosították. — Ugyanakkor Deák Ferenc a helyszíni kihallgatása során kijelentette, hogy Fábian nekítámadt és véresre verte. Ő csak védekezésképpen vette elő a kését, de ölni nem akart. Deák Ferencet kedden reggel kísérték be a esendőrök a debreceni ügyészségi fogházba. Értesülésünk szerint a vizsgálóbíró Deák Ferencet vizsgálati fogságba helyezte s ellene szándékos emberölés büntette címén indul meg a büntvádi eljárás.

Ujságírói igazolványt ad ki a Sajtókamara

Az Országos Magyar Sajtókamara a Sajtókamara felállításáról szóló kormányrendelet értelmében tagsági igazolványokat rendszeresített. A most kibocsátásra kerülő igazolványok érvényessége 1939 december 31.-éig tart.

Az Ujságírói Főosztály I. és IV. szakosztályának tagjai „Ujságírói Igazolvány”-t kapnak. A magyar címerrel díszített Ujságírói Igazolvány, amely a folyó évre szól, csak az esetben érvényes, ha azon fel van tüntetve az igazolvány tulajdonosának törzskönyvi száma, neve, alkalmazási helye, beosztása és ha el van látva az Országos Magyar Sajtókamara elnökének aláírásával és az igazolvány hátlapján lévő fénykép és átütő kamarai szárazpecséttel.

Az Ujságírói Főosztály I. és IV. szakosztályának ujságírói igazolványa nemzetiszínű alapra van nyomva, a IV. szakosztályba tartozó tagok igazolványán az ujságíró jelölti minőség feltüntetésével.

Az Országos Magyar Sajtókamara hivatalos igazolványainak kibocsátásával 1939 október 1-től érvénytelennek nyilvánít az egész ország területén s a magyar ujságírói minőséget külföldi viszonylatban igazoló mindennemű más eredetű ujságírói igazolványt. A Kamara ezirányú intézkedéséről átiratot küldött az összes magyarországi hatóságokhoz, fontosabb intézmények vezetőségéhez, a magyar külképviseletekhez és a sajtó külföldi hivatalos szervezeteihez, azzal a felhívással, hogy mindenkitől, aki magyar ujságíróként lép fel, kérjék az egyedül érvényes ujságírói igazolvány felmutatását s ha valaki a Kamara ujságírói igazolványa nélkül szerepel ujságíróként, azt adják át az illetékes

hatóságoknak s a visszaélésről értesítsék az Országos Magyar Sajtókamarát címbitorlási, esetleg másirányú büntvádi eljárás megindítása céljából.

Az Országos Magyar Sajtókamara többi szakosztályainak tagjai magyar címerrel díszített, Tagsági igazolvánnyal láttatnak el, amelyen fel van tüntetve a tagok törzslapjának száma és tagsági minősége. Ezek az igazolványok is csak a Sajtókamara elnökének aláírásával és a tagsági igazolvány hátlapjára felragasztott fényképet is átütő kamarai szárazpecséttel érvényesek.

Ezeknek a tagsági igazolványoknak külseje abban is különbözik az Ujságírói igazolványtól, hogy az alap, amelyre nyomva vannak, nem piros-fehér-zöld, hanem fehér színű.

Vasárnap délelőtt nyújtják át a kitüntetést a debreceni gazdasági munkásoknak

Debrecen város törvényhatósági mezőgazdasági bizottsága ülést tart a városháza kitanácstermében, vasárnap délelőtt fél 10 órakor. A bizottság ülésének különös fényt s ünnepélyességet nyújt az a bensőséges ünnepség, amelynek keretében át nyújtják a főldművelésügyi miniszter által kitüntetett két gazdasági munkásnak, Dóka Sándornak és Fekete Jánosnak, továbbá a Mezőgazdasági Kamara által kitüntetett Lajos Józsefnek, Papp Antalnak, Antal Fülöpnek és Lupó Pálnak hosszú és hűségesség munkásságuk elismeréseként, a pénzfutalmat és elismerő miniszteri oklevelet.

HÍREK

Híszek egy Istenben,
Híszek egy hazában,
Híszek egy isteni örök igazságban,
Híszek Magyarország feltámadásában.
Amen.

Gyógyszertárak éjjeli szolgálata:

„Kossuth”, Lux Arnold, Piac-u. 26. városi bérpalota. Telefon: 29-56. — „Isteni gondviselés”, Preiser Ernő „Mura-közy”. Telefon: 29-81. — „Csokonai” d. Batfary István, Mester-u. 43. Telefon: 10-15. — „Árpád fejedelem”, Mikes Béla, Csapóker. Jánosi-u. 44. Telefon: 13-83.

Időjárás

A Meteorológiai Intézet jelentése:

A Kárpátok medencéjében nyugat felől szivárog be a szárazföldi levegő. Kaposvár—Budapest—Kassa vonaltól délkeletre meleg tengeri eredetű levegő helyezkedik el.

PROGNOZIS: Mérsékelt szél, az ország délkeleti felében is derültebb idő, több helyen eső, néhány helyen zivatar. A hőmérséklet délkeleten is csökken.

— **Értesítés.** Értesítjük a szülőket, hogy a Baltazár Dezső-utcai központi református elemi fiúiskolában az évnívó és tanítás kezdete szeptember 23-án, azaz szombaton lesz. A gyermekek háromnegyed 8 órakor gyülekezzenek tantermeikben.

— **Az állami Fazekas Mihály gimnáziumban** szombaton tartják az évnívót. Bővebb közlemény az intézet hirdetőtábláján olvasható.

— **Részegen a kútha esett és megfulladt.** Lakatos Miklós gömbösfalvai 22 éves földműves ittas állapotban a gémeskút kávéja mellé állott és megszédülve belezuhant a vízbe. Mire a szerencsétlenséget észrevették, Lakatos Miklós megfulladt.

— **Áldott állapotban levő nők, ifjú anyák és többgyermekes asszonyok** a mindig kellemes hatású természetes „Ferenc József” keserűvizet már egész mérsékelt adagokban való használata által is igen könnyű és híg ürülést, úgyszintén rendes gyomor- és bélműködést érhetnek el. Kérdezze meg orvosát!

— **Vattay Margit** táncintézetében szeptember 20-án zártkörű diák-tanfolyam kezdődik Kossuth u. 11.

— **Meghalt Schwab, az amerikai acélkirály.** Newyorkból jelentik: Charles M. Schwab, a Bethlehem Steel Corporation elnöke, akit általában egész Amerikában acélkirálynak neveztek, 77 éves korában meghalt.

— **Kiűtötte kezéből a mérgezőeharát.** Negyvenéves asszonyt vittek be vasárnap a kórházba. Kisebbségi mérgezése volt. Mint elmondta, összeveszett az urával és elkieseredésében marólugot akart inni. Közben azonban észrevették szándékát és kiűtötték kezéből a mérgezőeharát.

— **Örömeiben akkorát ugrott, hogy belehalt.** Linzből jelentik: Egyik linzi iskolában a fiatal legények sor alá kerültek. Köztük volt Baky Adolf 19 éves péklegény is. A sorozóbizottság alkalmasnak találta, mire a legénynek fölragyogott a szeme és peckes lépésekkel hagyta el a sorozóhelyiséget. Kinn a lépcsőházban örömeiben nagyot rikantott, majd hatalmas ugrással adott kifejezést örömeinek. Az ugrásnak azonban tragikus vége lett. A legény hanyattesett és fejét oly erővel vágta bele a lépcső szélébe, hogy agyalapi törést szenvedett. Reménytelen állapotban szállították kórházba, ahol rövidesen meghalt.

Fogházbüntetésre ítélte a törvényszék a hirhedt debreceni tyúktolvajokat

A debreceni törvényszék Fővényessy-tanácsa érdekes bűnügyben tartott tegnap főtárgyalást. Puzsár László bűtorfényező és Tóth István szobafestő voltak a fővádlottak, akik a múlt év és ez év folyamán Debrecenben a lopások egész sorozatát követték el. Különös előszeretettel viseltettek a tyúkok iránt, amelyekből

a vád szerint mintegy 80 darabot loptak el különböző helyekről.

A lopott tyúkok legnagyobb részét otthon megsütötték és bor mellett elfogyasztották. Bűntársuk volt egy fiatalkorú bűtorfényezősgéd is, aki egy esetben közreműködött a lopások elkövetésénél.

A főtárgyaláson a vádlottak beis-

merő vallomást tettek. Tóth István azonban körömszakadtig állította, hogy ő már ezek miatt el lett ítélve. Kiderült, hogy valóban kapott már büntetést, de nem a most ellene felhozott vádak miatt. A vádlottak kihallgatása és sértettek meghallgatása és a védőügyvédek beszédei után a törvényszék Puzsár Lászlót és Tóth Istvánt fejenként egyhónapi fogházbüntetésre ítélte, míg a fiatalkorút megdorgálták. Az orgazdasággal vádolt Puzsár Bálintot és Puzsár Bálintné felmentették a vád alól. Az ítélet ellen Puzsár László és Tóth István esetében a királyi ügyész súlyosbításért fellebbezett, maga Tóth István viszont elítélése miatt jelentett be fellebbezést. A fiatalkorú és ügyvédje, dr. Léway Zoltán az ítéletben megnyugodott.

— **Akiknek foglalkozása minden erejük megfeszítését követeli,** így napkét hetenként legalább egyszer, reggel felkeléskor egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet, mert ez alaposan kitisztítja a bélesatornát s előmozdítja a gyomormozgást, fokozza az anyagcserét, élénkíti a vérkeringést az egész szervezetben és ezáltal új életerőt teremt. Kérdezze meg orvosát!

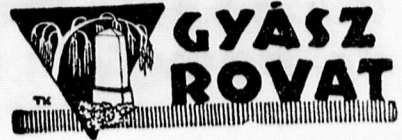
— **Beiratkozások a Városi Zeneiskolában.** A Városi Zeneiskolában a beiratkozások még folynak, naponta délelőtt 9—11-ig és délután 3—5-ig. Beiratkozni az összes tanzakokra lehet. Bővebb felvilágosítás nyerhető a Zeneiskola titkári hivatalában, Vár-utca 1. Telefon: 23-96. sz.

— **Öt gyermek belénekedt evett.** Súlyos kimeneteli tömegmérgezés történt tegnap a késő esti órákban Pécel községben. A Szalkay család 5 gyermeke kiment az erdőbe, rengeteg belénekedt szedtek és belakmároztak belőle. Alig értek haza, valamennyien rosszul lettek a mérges bogyóktól. Szalkay János 1 éves kisfiút a kispisti mentők haldokoltva vitték a Szent István-kórházba. A többieket otthon ápolják.

— **Legázolta a megvadult ló.** Bartha István városnáményi lakos a sertes-vásárbán Kiss András italmérsi sátra előtt állt s arra lett figyelmes, hogy egy gazdátlan székérbe fogott ló vad vágtalással közeledik. Pillanatok alatt történt a szerencsétlenség. Bartha István elmenekülni már nem tudott, a ló nekirohant, a szekér rúdja elütötte és a kerékek alá került. Súlyos esontféréssel és belső zúzódásokkal szállították kórházba. A szekér tulajdonosa, Nagy Lajos beismerte, hogy néhány percre őrizetlenül hagyta a lovat, az megijedt a malacok visításától és elvágatott. Az eljárás megindult ellene.

— **Nagyon jól bevezetett orvosi rendelő** elköltözés miatt kerdő, házzal együtt eladó, vagy földdel elcsereplhető. Cím a kiadóban.

— **Oláh hadbírósg elé került egy debreceni orvostanhallgató egy karikatúra miatt.** Sepsiszentgyörgyről jelentik: Fodor Sándor sepsiszentgyörgyi illetőségű orvostanhallgató, aki Debrecenben végzi tanulmányait, ez év tavaszán szülei meglátogatására Sepsiszentgyörgyre érkezett. Itt tartózkodása alatt egy vendéglőben elbeszélgetett barátival és beadott feljelentés szerint — államelles kijelentéseket tett. Lakásán házkutatást tartottak, egy magyarországi lapból kivágott karikatúrát találtak, amely a román hatóságok szerint az állam tekintélyére sértő. Az esetről felvett jegyzőkönyvet a brassói hadbírósgához tették át. A hadbírósg elrendelte Fodor letartóztatását.

polgár Makai Mihály gazdálkodó temetése szerdán 3 órakor lesz a köztemető 2. a. ravatalozójából. Gebauer-cég rendezi.

Toldi József eszmadiamester 78. évében elhunyt. Temetése csütörtök délután félöt órakor lesz a Köztemető 2. a. ravatalozóterméből, a Kossuth-utcai temetőből átszállított gyermekei hamvai mellé. Lakás: Báthori-utca 20. Temetését és exhumálását Bartha vállalata végzi.

Dr. Kovács István Zoltán nyug. ezredorvos 69 éves korában elhunyt. Temetése csütörtökön délelőtt 11 órakor lesz a köztemető díszravatalozójából. Lakás: Sáránd. Dankó temetkezési intézet.

hetei Hetey György tart. tűzérzész 31 éves korában elhunyt. Temetése, Nyirgelsére való szállítás után, csütörtökön délután fél 4 órakor lesz az ottani temetőben. Dankó temetkezési intézet.

özy. Sándor Józsefné temetése szerdán délután 3 órakor lesz a köztemető IV. ravatalozójából. — Dankó temetkezési intézet.

Dankó temetkezési vállalat. Sas-utca 3. Kossuth-u. 6. (telefon naponta 23-22, éjjel 30-66) temet. szállít. exhumál. Kérem ajánlatot kérni és ezáltal meggyőződni olcsó árakról. Kényelmes fizetési feltételek. Árajánlattal díjmentesen szolgálunk.

Temetéseket és exhumálásokat legszolidabb árban Bartha temetkezési vállalat végez. Püspöki palota.

CSURKA „KEGYELET” TEMETKEZÉSI VÁLLALAT, Dégenfeld-tér 2. szám. Alapítási év 1905. A debreceni Tisza István tudományegyetem klnikák szállítója. Telefon: Üzlet: 23-81. Lakás és telep: 11-90 szám.

Legpontosabban, legolecsóbban temet. szállít. exhumál. biztosít Fehértóji temetkezési vállalata, Dégenfeld-tér. 4. szám.

— **Eladó egy városi gépkocsi.** Értesítem az érdeklődőket, hogy a gazdasági ügyosztály használatában állott 6 személyes Super-Magox gépkocsi eladó. A gépkocsi a város Dégenfeld-tér 5. sz. alatti garazhelyiségében a nappali órákban bármikor megtekinthető. A gépkocsi megtekintéskor állapotban, szerszám-készlettel, minden további felelősség vállalása nélkül, készpénzfizetés ellenében adatik át a vevő birtokába. Ajánlatok a Városháza gazdasági ügyosztálya, félmelet 15. sz. alatti iktatójában adandók be. **Gazdasági tanácsnok.**

— **A Bivár új száma** pompás képekkel illusztrált cikkeket közöl a mikroszkóp fejlődéséről, a zürichi kiállításról, a líbiai autósztádáról, a Székelyföld szövőiparáról, az évilági állatokról, a csecsemő tornájáról, Nántus János küzdelmes életéről. Valamennyit kiváló magyar tudósok írták. „A tudomány műhelyéről” című rovat a természettudomány és a technika időszerű kérdéseivel foglalkozik.

— **Flóbert puskájával szívenlőte magát, mert nem kapott kerékpárt.** Tragikus öngyilkosság történt Tákos községben. Tóth Pál édesapja gazdaságában, a takarmányos kertben flóbertpuskájával szívenlőte magát és meghalt. A puska lövése összeszaladtak a háziak, s a kétségbeesett szülők sírva borultak halott fiuk mellé. A vizsgálat megállapította, hogy a szerencsétlen fiatalember 12-es flóbert-puskáját egy elszedett, étes ólomtölténnyel töltötte meg s a mesterséges ólomgolyó egészen keresztülment a testen s azonnal halálát okozta. A szülők és ismerősök azt mondták, hogy Tóth Pál azért lett öngyilkos, mert elkiesértette, hogy nem kapta meg azonnal azt a kerékpárt, amit szüleitől kért.

— **Bíróválasztási áldomás emberöléssel.** Az elmúlt év decemberében bíróválasztás volt Ecséden és Krisztoka Lajost választották meg nagy többséggel községi bírónak. A választás után mintegy hatszáz ember gyűlt össze az új bíró üdvözlésére és áldomásra. A megjelentek közül Agócs János felállott egy hordó tejetjére és hangoskodott, hogy ő köszönti fel először az új bírót. A körülötte lévők lehúzták a hordóról, mire Agócs bieskát rántott és az őt lecsitítani igyekező barátját, Martijn Ferencet szíven szúrta. A törvényszék most tárgyalta a bűnügyet és Agócs Jánost szándékos emberölés büntetése miatt nyolcévi fegyházra ítélte.

— **Ellopták a tolvajtól a lopott bőröndöt.** Mike István miskolci lakos a múlt este 11 óra körül ácsorgott a személypályaudvar harmadik osztályú várótermében. Észrevette, hogy Takács Andrásné mezőkövesdi matyóasszonyt a padon elnyomta az álom és bőröndje, amelyben a kézimunkákat tartotta, teljesen őrizetlenül van a pad alatt. Mike a bőröndöt magához vette és sorra járta az állomáskörnyéki kocsmákat, ahol értékesítette az ellopott matyókézimunkákat. Közben a befolyt pénzen nagyobb mennyiségű bort ivott s így teljesen lerészegedett. Részegen kísélt a Szinva-partra, ahol elaludt. Maga mellé tette a megmaradt ruhákat tartalmazó bőröndöt s mire felébredt, ismeretlen tettes ellopta. Mikót a rendőrség letartóztatta s tolvajának kézrekerítésére megtették az intézkedéseket. Az ellopott árúk értéke 206 pengő volt, amelyből 128 pengő megtérült.

— **EGÉSZSÉGET ÁPOLJA, HA A DEBRECENI GYÓGYVÍZBEN FÜRDIK.**

— **Hirdetmény.** Debrecen város elsőfokú közigazgatási hatósága, mint elsőfokú iparhatóság felhívja a debreceni iparhatóságtól iparigazolványt, iparengedélyt nyert személyeket, közkereseti és betéti társaságokat, korlátolt felelősségű társaságokat, szövetkezeteket, részvénytársaságokat, hogy szeptember hó 21. napjától a bejelentőlap nyomtatvány átvétele végett az elsőfokú iparhatóság hivatalos helyiségében (Kossuth-u. 20. fsz. 38. szám) a délelőtti hivatalos órák alatt iparigazolványukkal, illetve iparengedélyükkel jelenjenek meg. Figyelmezteti az elsőfokú iparhatóság az iparjogvisztványok birtokosait, hogy a nyert bejelentőlapok végső beadási határideje október hó 15-ike, így saját érdekében igyekezzen minden iparjogvisztványtulajdonos a bejelentőlapokat mielőbb átvenni, mert sok esetben a bejelentőlap beadása határidejéig még okmányokat is be kell szereznie. **Debrecen sz. kir. város elsőfokú közigazgatási hatósága, mint elsőfokú iparhatóság.**

Rendőrszemet kér a nyilastelepi egyházzsér tanácsa a templom melletti vasuti átjáró környékére

Vasárnap délelőtt tartotta meg tanácsulását a nyilastelepi egyházzsér. A tanácsülés többek között foglalkozott a nemrégiben történt vasútgázolással is, amellyel kapcsolatban elhatározta, hogy kérelemmel fordul a rendőrkapitánysághoz, hogy erre a veszélyes helyre állíttasson állandó rendőrszemet, az esetleges gondatlanság megakadályozására. Foglalkozott ezután a tanácsülés a templom körüli fák és bokrok védelmével is és elhatározta, hogy az iskolákban a gyermekekkel azok fokozottabb védelmére nevelik.

Az egyházzsér tanácsa — mint tanácsülésének főtagját — egyhangú lelkesedéssel elfogadta a jövő évi munkatervet és megbeszélve a szükséges részleteket, elismerését fejezte ki annak gondos összeállításáért.

Az osztálysorsjáték húzása

Kedden folytatták a 42. osztálysorsjáték ötödik osztályának húzását. A kihúzott nyermények főbb listája a következő:

10.000 pengőt nyert:	87768
5000 pengőt nyert:	11092 18863 69890
4000 pengőt nyert:	16928 63502
3000 pengőt nyert:	5097
2000 pengőt nyert:	25672
1000 pengőt nyert:	70273 70371
800 pengőt nyert:	15608 38680
44595 71495	
600 pengőt nyert:	45599 75775 79496
500 pengőt nyert:	41277 56752
300 pengőt nyert:	206 3366 9727
11020 12077 18190 18260 19277 22250	
24742 25619 27312 28559 32777 40412	
44929 44959 47368 55885 57180 69811	
71545 74576 77787 80824 82609 83695	
85191 86847	

A 10.000 — pengős főnyerményt 87768 számú 8/8 sorsjeggyel a Mandelbank szerencsés vevői nyerték.

— Párisba megy a lengyel kormány. Stockholm, szeptember 19. (Német Távirati Iroda.) A Svenska Dagbladet londoni jelentése szerint az egykori lengyel kormány valószínűleg Párisba teszi át székhelyét s ott folytatja tevékenységét. (MTI)

— Egységesítik a lovak törzskönyvelését. (Magyar Távirati Iroda.) Budapestről jelentik: A földművelésügyi kormány intézkedett aziránt, hogy a lovak törzskönyvezése az egész ország területén központi lótorzskönyvelő bizottság útján egységesen történjék. Ennek célja az ország kancsállományának megismerése, a tenyésztésnek az emelése s ezzel mind belföldön, mind külföldön a magyar ló előnyös helyzetének értékesítésének lehetővé tétele.

— A DEBRECENI GYÓGYVÍZ REUMATIKUS FÁJDALMAKAT SZÜNTET.

— Felhívás. A Debreceni Repülő Club felhívja tagjait, hogy akik még nem vették át „fehér igazolványukat”, azok szerda délután 5—6 óra között jelentkezzenek a repülőtér bejáratánál. Más időpontban az igazolványokat átvenni nem lehet. Azoknak, akiknek nincsen még fehér igazolványuk, azok legkésőbb szerda délelőtt adjanak be egy arc-képet (igazolvány fénykép) a Debreceni Repülő Club helyiségében.

HOL KAPHATÓ A 39-ESEK EZREDTÖRTÉNETE

A könyv 450 oldal terjedelemben, József kir. herceg Ofensége előszavával, 1000 példányban nyomtatott. Tartalmazza az ezred történetének naplószerű elmondása keretében ezredünk számtalan dicsőséges haditettének 42 vázlattal megvilágított és hiteles források alapján összeállított részletes leírását és a hősi halottak névsorát (közel 4000 név), amely nyelven az összeállítható volt. A könyvet 24 — nagyjából hureteri — fénykép teszi még vonzóbbá.

Miután a mű szerzői, vitéz Lépes Győző és Mátéfi Arthur ezredesek munkájának mindenemű díjazásáról lemondottak, ezáltal lehetővé vált, hogy a könyv — hasonló ezredtörténeteknek 24 — 30 pengős ára helyett — díszkötésben 12 pengős áron, mint olesó kiadás pedig (teljesen ugyanolyan terjedelemben) 5 pengőért rendelkezhető meg és így a legszegebb bajtársunk által is beszerezhető. Külön bibliophil kiadás ára 24 P.

Felkérjük azokat a bajtársainkat, akik első felhívásunkra a műre előjegyeztek,

hogy a megrendelt példányokat Pokoly József adólistát úrnál — városi adóhivatal, 32. szobában, 8—10 óra között — vegyék át, vagy nevezett úrral közöljék, hogy a mű előfizetési árának (a fennmaradt részletnek) beküldése ellenében azt utánvéttel óhajlják-e átvenni.

Debrecenben a mű készpénzfizetés ellenében kapható:

1. Frontharcos Otthonban (régí postacépület.)
2. Vitézi Otthonban (Bethlen-utca 3.)
3. „Debrecen” kiadóhivatalában (József kir. herceg-u. 1.)
4. „Debreceni Ujság” szerkesztőségében (Ferenc József-út 56.)
5. Antalffy József könyvkereskedésében (Szent Anna-u.) Szivességhöl.
6. „Takarékosság” Rt. igazgatóságánál (Deák Ferenc-u. 2.)

Díszkötésű példányok csak a Frontharcos Otthonban, a Debreceni Ujságnál és a „Takarékosság”-nál kapható.

A volt 39. gy. e. Bajtársi Köre.

Fontos tudnivalók a gazdatársadalom részére a búzaértékesítés terén

A magyar búzaértékesítés terén szeptember 20-tól kezdődőleg a földművelésügyi kormányzat intencióinak megfelelően új rendszert léptet életbe a Futura. Az új rendszer életbeléptetésére azért volt szükség, hogy továbbra is biztosítottassék a főmegecs búzakínálat ellenére is a búzaátvételi eddigi zavarmentes lebonyolítása. Tudvalevő ugyanis, hogy a termény szállítása és továbbítása főleg nemzetközi viszonylatban nehézségekbe ütközik. Hogy tehát a búzaértékesítés Magyarországon továbbra is akadálymentes legyen, a Futura szeptember 20-tól kezdődőleg átmeneti időtartamra a következő átvételi rendet lépteti életbe:

Azonnali szállításra és fizetésre csak kiscgazdák által (50 hold földtulajdonig, vagy bérletig) felkínált, de legfeljebb 10 méterházasig terjedő sajáttermésű búzamenyiséget vásárol meg a Futura. Azt a körülményt, hogy az eladó kiscgazda legfeljebb 50 katasztrális hold tulajdonosa vagy bérletje, községi igazolvánnyal köteles igazolni. Azoktól a kiscgazdáktól, akik 10 méterházas búzával e rend életbeléptetése óta már eladtak, 4 héten belül további búzamenyiséget nem vesz át a Futura.

Az 50 katasztrális holdnál nagyobb földbirtokkal, vagy bérlettel rendelkező gazdák részéről felki-

nált, valamint 10 méterházasnál nagyobb búzatétel csak a Futura választásában, — ezidőszent novemberi szállításra, — fuvarlevélmásodlat, illetve átvételi elismervény ellenében történő fizetésre jegyezhető elő. Ezek a gazdák azáltal, hogy ők novemberi szállításra és fizetésre kapják meg a búza ellenértékét és csak akkor szállítják a búzát, abban az előnyben részesülnek, hogy a jelenleg érvényben lévő szeptemberi búzaárnál 35 fillérrel magasabb árat kapnak métermázsánként. Amennyiben egyes gazdák kifejezetten azért kínálják eladásra búzát, mert adót akarnak fizetni, és a Futura Rt. csak novemberi szállításra veszi át a búzát, úgy a köllevelet, amit az eladásnál a gazda kap, be kell mutatni az illetékes adóhatóságnál, mert ezzel igazolja a gazda, hogy gabonáját csak novemberi szállításra és fizetésre volt módjában értékesíteni.

Ezekből a rendelkezésekből nyilvánvaló, hogy a gazdatársadalom Magyarországon a legkevésbé érzi a szállítási nehézségekből eredő hátrányokat, mert tudvalevő, hogy a többi európai államokban a katonai és egyéb vonatkozású szállítások miatt a termésértékesítés lebonyolítása valóban számtalan korlátozó rendelkezésbe ütközik.

TESTEDZÉS

Összeállították a németek elleni válogatott csapatot

Vitéz Ginzery Dénes szövetségi kapitány hétfőn este fél nyolc órakor az MLSz helyiségében kihirdette a németek ellen játszó magyar válogatott névsorát. A csapat a következő: Tóth (Szeged) — Pákozdi, Bíró I. — Szalay I. (Ujpest), Sá-

rosi III., Szalay II. (Nemzeti) — Kincses, Sárosi L., Zsengellér, Dudás, Gyetvai.

Itt említjük meg, hogy a német-magyar válogatott mérkőzés előtt 5000 méteres távfutóversenyt rendez a Magyar Athletikai Szövetség.

SPORTHIRMONDÓ

A Boeskaai vezetősége tárgyalásokat kezdett a Kispittel, hogy a bajnoki mérkőzést most vasárnap tartanák meg. Ugyanilyen irányban tárgyalt a Kassai

AC vezetőségével is, hogy a későbbre sorolt mérkőzést október elsején játszanák le.

A DVSC eddig még veretlen csapata vasárnap a Peregcs csapatával méri össze erejét.

Debrecenben tartják meg október 1-én az Észak—Kelet Szent Korona Kupa-mérkőzést.

Bécs—Budapest városközi mérkőzés játszanak október elsején Budapesten a két város csapatai.

Hajdúbüszörményben vasárnap játszották le a MOVE HTE és a Derecskei MOVE közötti mérkőzést, melyet a büszörményi csapat nyert meg 2:1 arányban. Félidő 1:0 volt. A büszörményi csapat jobbnak bizonyult ellenfelénél s így megérdemelten győzött.

A német ökölvívó válogatott október elején jön Budapestre és a városligeti cirkuszban mérkőzik a magyar válogatottal.

Hoffmann Budapesten marad, hogy Szekeres magyar bajnoknak vasárnap alkalmat adjon a visszavágásra a bukósisakos versenyben.

A kerületi női bajnoki s kerületi ifjúsági és senior váltó futóbajnoki versenyt vasárnap délután fél 3 órai kezdettel tartják meg az egyetemi sporttelepen. Női számok: 100 m-es síkfutás, 80 m-es gátfutás, magas- és távolugrás, súlylökés, díszkötés és gerelyhajítás. — Ifjúsági számok: 4x100, 4x400 és 4x1000 m-es síkfutás és 3000 m-es síkfutó ötös csapatverseny. — Senior számok: 4x100, 4x100 és 4x1500 m-es stafétafutás és 5000 m-es síkfutó ötös csapatverseny. — Díjazásul a bajnoki címen kívül a Szövetség bajnoki érmei szolgálnak.

DÁNIABAN BETILTOTTÁK A RÁDIÓT

Kopenhága, szeptember 19. — A nemzetvédelmi minisztérium közlése szerint Dánia is követi Svédország és Norvégia eljárását és betiltja a magánkézben lévő valamennyi rádiót. (MTI)

ISMET ELSÜLLYEDT KÉT HAJÓ

London, szeptember 19. A tájékoztató minisztérium közlése szerint a 160 tonna űrtartalmú lord Milton és az ugyancsak 160 tonna űrtartalmú Arlita aknakutató hajót elsüllyesztették. A két hajó legényességét más aknakutató hajók vették fedélzetükre. (MTI)

KÉT MILLIÓ FORINT ÉRTEKŰ DRÁGAKÖVET RABOLTAK EGY AMSZTERDAMI ÉKSZERÜZLETBŐL

Amszterdam, szeptember 19. Az egyik amszterdami ékszerüzletben a hétfőre virradó éjszaka betörők jártak s drágaköveket vitt el kétmillió forint értékben. Eddig még nem akadtak a tettesek nyomára. (MTI)

A LENGYEL NAGYKÖVET ELHAGYTA MOSZKVÁT

Moszkva, szeptember 19. Hír szerint Brzybowski volt lengyel nagykövet az egész személyzettel együtt már szerdán elhagyta Moszkvát. Azt hiszik, hogy Romániába akar menni. A minszki és leningrádi lengyel konzulátusok szintén parancsot kaptak az elutazásra. A moszkvai brit és francia nagykövet továbbra sem hajlandó nyilatkozni semleges sajtóképviseleknek legutóbbi eseményekre vonatkozó kérdéseire. — Kijelentik, hogy még nem kaptak utasításokat. (MTI)

Szerdán: 5, 7, 9 órakor
CÁRNÓ KEGYENCE
és
ARANYRABLÓK
Holnap: Veszedelmes életkor

ELENK FORGALOM BÚZÁBAN ÉS SÖRÁRPÁBAN

A készáruipiacon nagyon élénk üzlet volt ma búzában és sörárpában. Búzából 7650 métermázsra kelt el tartott áron...

- Búza: tiszavidéki 77 kg-os 19.75-19.95, 78 kg-os 19.95-20.15, 79 kg-os 20.15-20.35, 80 kg-os 20.25-20.45. Rozs: pestvidéki 14.05-14.15, más származású 14.20-14.40.

Ferencvárosi sertésvásár. A ferencvárosi sertésvásár mai összfelhajtása 179 darab volt, vásári állományból angol hússertésfelhajtás 133 darab...

POTTÁRGYSOROZAT

a Debreceni Ügyvédi Kamara 1939. november 16-án délután 16 órakor tartandó rendes közgyűlésére.

5. A 871.2-1939. sz. választó és rendes közgyűlési meghívó kihoesátása után Debrecen sz. kir. város és Hajdu vármegye főispánjának, valamint Bihar vármegye alispánjának kamaráinkhoz érkezett megkeresései dr. Gorove Lajos és dr. Mustó Sándor adófelszámolási bizottsági tagok önkéntes lemondása folytán megüresedett adófelszámolási bizottsági tagok megválasztása az 1938-40. év tartamára.

Ezen választás megejtését az 1939 szeptember 7-én kihoesátott tárgysorozat 5. pontjaként a már kitűzött rendes közgyűlés tárgysorozatába ezennel kitűzöm azzal, hogy a közgyűlés a tárgysorozat ezen pontját illetőleg is rendes közgyűlésnek tekintendő.

A közgyűlési meghívóban foglalt tárgysorozat 5. pontja ennek következtében 6. pontként kerül tárgyalás alá.

Kelt a Debreceni Ügyvédi Kamaránál, 1939 szeptember 15.

Dr. FRATER PÁL sk. kamarai elnök.

Hirdetmény. Értesítem az érdekelteket, hogy a szennyvíztisztítói ülepítő medencékről, illetőleg a lovászúgi raktározó tónál 2-lovasszekerenként 2 pengős vételárban nagyobb mennyiségű szagtalan, trágyázásra kiválóan alkalmas iszap kerül eladásra...

APRÓ HIRDETÉSEK

ÁLLÁST KERESŐ FÉRFIAK

Számadónak, kondásnak ajánlkozok megbízható ember gazdaságba. Fizetés meg egyezés szerint. Rizán György Nagyléta, Csereker, 734

ÁLLÁST KERESŐ NŐK

Egyedülálló intelligens fiatal úrileány irodai munkára vagy kezelő gépirónőnek ajánlkozok. Beleznay, Debrecen, Főposta 1. számú Posta-restante, 740

Betöltendő állás FÉRFIAKNAK

Október 1-re hosszabb gyakorlattal, és saját szerszámmal rendelkező kerékgyártó konvencióra felvétetik Dr. Gorove László uradalmában, Monostornályi, 735

Hirdetmény. Ezúton értesíti a városi adóhivatal mindazon földtulajdonosokat, akik a folyó évben elemi csapás folytán terményükben kárt szenvedtek...

Hajdu vármegye Főispánjától. 956/1939. sz.

PÁLYÁZATI HIRDETMEY

Hajdúböszörmény megyei városnál a m. kir. Belsőügyi miniszter úrnak 34620/1939 IV. Bm. sz. rendeletével betöltendő engedélyezett, s a IX. fizetési osztályba sorozott tűzoltóparancsnoki állásra pályázatot hirdetek.

Az állásra a 180.000/1936. B. M. sz. rendelet 11. §-ának 3. és 4. bekezdése szerint olyanok pályázhatnak, akik az 1883. I. t. c. I. §-ának a) és b) pontjaiban megállapítottuk kellékek fennforgását igazolják...

Az állást kinevezés útján fogom betölteni és a kinevezett köteles állását folyó évi október hó 15-én elfoglalni.

A pályázati kérelmeket a következő okmányokkal kell felszerelni:

- 1. születési anyakönyvi kivonat, 2. elméleti képesítést igazoló okmányok, 3. katonai szolgálatot igazoló iratok, 4. magyar állampolgársági bizonyítvány s egy 1921. évi július 26-i illetőséget igazoló községi illetőségi bizonyítvány, 5. szellemi és testi képességet igazoló újkéltűi tisztí orvosi bizonyítvány, 6. politikai megbízhatóságot is igazoló erkölcsi bizonyítvány, 7. eddigi közszolgálatot igazoló bizonyítvány, 8. rövid önéletrajz.

A kérvényt így felszerelve, hozzám címezve, Hajdúböszörmény m. város polgármesterénél 1939 október hó 5. napján déli 12 óráig kell benyújtani.

Hányosan felszerelt, valamint a fenti határidőn túl benyújtott kérvényeket figyelembe venni nem fogom. Debrecen, 1939 szeptember 19.

LOSSONCZY S. K. főispán.

Főszerkesztő: Felelős szerkesztő: Dr. Nagy Imre Benyovszky Pál Felelős kiadó: Alföldi Sajtóvállalat Kft. Ügyvezető igazgató: Dr. Kólya Sándor.

AJANLAT

Körte, alma, kézzel szedett, eladó Diófa-utca 15. Megtekinthető 10-1-ig 711

Maradékokban gyönyörű szövetek érkeztek igen olcsón Dr. Révészné, Piac-u. 40. Hanga udvarban 103-170

Férfi felöltő és öltöny szövetek minden fozzávaló. Férfi divat sport és galléros ingek olcsó árban Petriknél Szent Anna-u. 5. szám

Vevőt HJTALANUL TANÚTJA MEGTÁRTELIN, KELIN-ÉS PERZAVARRÁSRA Píró L. Szt. Anna-u. 10 Fesztett és előrajzolt anyagok olcsó elárusítása. Telefon 12-41

Elraknivaló és érett pergamentkörte kapható termelőnél, Széchenyi-u. 29. Sz.

5 KG. GYÜMÖLCS VETELÉNEL egy szép gyümölcskosarat adunk ajándékban Gödény csemegeüzlet Csapó-utca 7. Szilágyság mellett.

Sütősegéd önállóan dolgozó, azonnal felvétetik. Homokkert, Bujdosó-utca 10. 741

Ujságkihordókat, lehetőleg kerékpárral felvesz kiadóhivatalunk. 566

Betöltendő állás NŐKNEK Tanulólanycok felvétetnek. Komáromy fűzőszalon, Kossuth 11. 738

Hölgyfodrász kisaszonny, ki manikűrözni is tud, felvesz Dapsy, Simonffy-u. 2. szám. Ny

KIADÓ LAKÁS 3-4-5 SZOBÁS Négy szoba hallos lakás parkkal nagy konyhakerttel, gazdasági épületekkel nov. 1-re 70 P-ért kiadó. — Aczél-u. 9. 720

Négyszobás úrilakás novembertől kiadó, Batthyány 13. délután 3-5-ig. Ny.

LAKÁS ÉS SZOBA KERESLET

Családi ház csonka, edősebb háztulajdonos gondozását vállalnám. — Cím: „Fiztiselőcsalád” jellegre a kiadóba kérek

Két-, esetleg háromszobás és konyhas lakást keresek november 1-re. Leveleket „Biztos fizető” jellegre a kiadóhivatalba. 652

Lakbérletkötéssel családi házat keresek megvételre. Ajánlatokat „Állami tisztviselő” jellegre kiadóba kérek. 319

Keresek november 1-re 2- vagy 3-szobás komfortos lakást. Ajánlatokat „Pontos fizető” jellegre kiadóba kérek. 731

Keresek november 1-re 2- vagy 3-szobás komfortos lakást. Ajánlatokat beröszsereg feltüntetéssel „Pontos fizető” jellegre kiadóba kérek. Ny.

TELJES ELLÁTÁS

Két főiskolás fiatalembert elfogadok teljes ellátásra szép, nagy parkettes szobába. Péterfia 25. villamos megálló mellett, Udvari emelet. 669

BUTOROZOTT SZOBA Elegánsan bútorozott szoba magános nőnek kiadó, Cím a kiadóban 739

KERESLET

Egylovas szekeret és három veszek. Cím: Rakovszky-u. 12. I. em. 3. ajtó. 658

AUTO-MOTOR KERÉKPÁR

Motorkerékpárok Jawa 100-as, Agar 250-es Puch 250-es, Indian 600-as oldalkocsival, Sachs-Csepel segédmotorok egy-százötven pengőtől. Új csepelmotor és alkatrész raktár. Kerékpárok hazai és külföldi gyártmányokban nagy választék. Részletes felírás — Csereker. Király, Royalépület. 923

Autókarosszéria kifogástalan állapotban lévő sötétkék, 6-személyes, amely a Debreceni Repülő Club tulajdona, eladó. Megtekinthető Szoboszlay garage, Széchenyi-u. 24.

500 ccm-es Puch motorkerékpár oldalkocsival kivételes alkalmi áron eladó. Szoboszlay, Széchenyi-utca 24

ELADÓ FÖLD

5 hold gyümölcsös épülettel, állomás mellett (két darabban is) eladó. Lőcsei, Rákosi Jenő-u. 8. 701

BIRTOKBÉRLET

Kiadó 26 hold tanyás föld város alatt, kövesúton, vilamosútól három kilométerre. Vár-u. 8. 737

HANGSZER

Irjon egy levelezőlapot Gartner zongorahangolónak. Kút-utca 104. Helyben. 1843

Jóhangú Schunda cimbalom eladó. Diófa-utca 36. Szabóknál. B.

ELADÓ HÁZ

Forgalmas helyen, a nagyalomás mellett, Késes-utca 16. számú ház három lakással és üzlethelyiség lakással, mely kocsmának vagy vendéglőnek igen alkalmas, vilany, vízvezeték van. — kevés pénzért megvehető. Az üzlethelyiség kocsmának kiadó. 369

ELADÓ Budai Ezzaiás-utca 51. számú 2-szobás, előszobás, kényelmes családi ház. 744

Értékes és jövedelmező ház közvetlen a vasut közelében minden elfogadható árért eladó. Teleki-u. 104.

Török Bálint-u. 3. számú ház olcsón eladó. 121

ELVESZETT

Doxa női arany karóra bordás arany karláncon elvesztett. Megtaláló nagy jutalmat kap vitéz Csankynénál, Dóczy polgári leányiskola. 736

Nyomatott a Magyar Nemzeti Könyv- és Lapkiadóvállalat Rt. műintézetének körforgóképen. Igazgató: Somogyi Gábor.